СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. Ч. 257. Джерзи Сити, Н. Дж., пятниця, 4. падолиста, 1927. VOL. XXXV. No. 257. Jersey City, N. J., Friday, November 4, 1927. THREE CENTS.

ПРОЦЕС ПРОТИ НАФТОВИХ ШАХРАЙСТВ ЗІРВАНИЙ

СУД КАЖЕ, ЩО ПРИЯТЕЛІ ОБЖАЛОВАНИХ ПРОБУВАЛИ ПЕРЕКУПИТИ ПРИСЯЖНИХ.

ВАШИНҐТОН, 2. падолиста. — Суддя Сидонс, що провадив розправою проти Фола, бувшого міністра внутрішних справ у кабінеті президента Гардинґа, та нафтяра Синклера, обжалованого за обманьство уряду при винаймі урядових нафтових теренів, зарядив нині зірванне розправи, бо над членами лави присяжних суддів розвело детективське бюро Бернса шпіонажу, ба навіть підсувало декотрим з них надії на нагороди.

Зараз потім місцева велика лава присяжних суддів почала переслуханне про сі заходи підкуплювати й застрашувати присяжних з розправи проти Фола й Синклера. Найбільша частина переслухань обертался довкола присяжного судді Кидвела, котрий мав похвалитися другому присяжному судді, що він незадовго буде мати прекрасний автомобіль. Кидвел заперечує тепер, буцімто він колинебудь таке говорив.

Адвокати Синклера й Фола кажуть, що вони не противляться зірванню розправи, коли хтонебудь пробував підмовляти суддів, та домагаються як найскоршого зарядження нової.

ЦЕРКВИ ПРОСЯТЬ КУЛИДЖА ПІДДЕРЖАТИ БРІЯНА.

ВАШИНҐТОН, 2. падолиста. — Спеціяльна делеґація сім соток священиків і проповідників ріжних американських церков предложила президентови Кулиджови петицію, в якій домагаються, щоби він згодився на пропозицію французького міністра заграничних справ Бріяна та проголосив війну публичним злочином.

Делеґація віднеслася відразу й до сенату, який мавби теж сказати своє слово в сій справі на случай, якби Кулидж хотів до справи вмішатися. Се однак покищо видається неймовірним, бо американські політики вважають такий крок непрактичним.

ФАРМЕРИ ОСУДЖУЮТЬ КУЛИДЖА Й БОРУ.

ЇХ ОРҐАНІЗАЦІЯ ПРИЗНАЄ ЗАКОН МЕКНАРІ-ГОҐЕНА ОДИНОКОЮ ЗАРАДОЮ.

СТ. ЛУИС, Мезуре, 2. падолиста. — Конференція орґанізацій фармерів з південних стейтів приняла тут резолюцію, що одинокою зарадою на клопоти американського фармерства є проєкт Мекнарі-Гоґена.

Резолюція далі осуджує президента Кулиджа за його опозицію до сього проєкту та сенатора Бору, що він зі своєю групою поступових сенаторів його не піддержав.

ПОЛІСМЕН-УБИЙНИК ПЕРЕД СУДОМ.

НЮ ЙОРК, 2. падолиста. — На судовій розправі проти нюйорського полісмена Дениела Ґрейема, обжалованого за вбиття платничого Прета, котрого він мав стерегти перед нападами розбишак, станув перший свідок, який показав на Ґрейема як вбийника. Сим свідком був 10-літний хлопчина Чарлз Альфано, який зовсім певно ствердив, що він бачив, як Ґрейем віз автом неживе вже тіло Прета.

Зізнання молодого свідка зробили враження правди, хоча він помилився, коли адвокат обжалованого питався його, чи він був у школі на слідуючий день після сього факту, а хлопчина сказав, що був, хоча в дійсности того дня науки не було.

Се було перше зізнанне, яке зробило на обжалованого потрясаюче враження.

НАЙДЕНИЙ У ВОДІ ЧОЛОВІК ЗГИНУВ ВІД УБИЙСТВА.

НЮ ЙОРК, 2. падолиста. — Лікарі, покликані судом для зроблення секції тіла Джосефа Кенеді, властителя реставрації, яке найдено вчора в ріці Гудсоні, ствердили, що Кенеді згинув з чужої руки, а не від самовбийства.

Поліція каже, що в кишенях убитого найдено кількасот долярів готівкою; се робить справу ще більше загадочною.

ПОСВАРИВСЯ З ДОЧКОЮ ЗА ГОДИННИК І ВБИВ ЇЇ.

НЮ ЙОРК, 2. падолиста. — Джеймз Ларкин, старший торговець средствами поживи, стрілив нині до своєї дочки, пані Ґертруди Монака, та вбив її на місци. На поліції подав він ріжні причини для свого вчинку; говорив між иншим, що він посварився нині з дочкою, бо будильник не дзвонив, і в приступі божевільної люти стрілив до неї з револьвера.

ХЛОПЦІ, ЗАБАВЛЯЮЧИСЯ, НАЙШЛИ ТІЛО ВБИТОГО.

БРОНКС, Ню Йорк, 2. падолиста. — Громадка хлопців, забавляючися довкола будинку ч. 1043. на Бойнтон Ев., який щойно викінчується, зайшла в сутерени дому й там на своє здивованне найшла лежаче тіло вбитого чоловіка.

Поліційне слідство виказало, що вбитий називався Джосеф Бонджірно, мав 24 роки та був барбером. Поліція зміркувала з ріжних знаків, що його вбито на вулиці, а відтак зіпхнено до відвалу дому через вікно. Припускають також, що його могли вбити десь далеко й занесли сюди для затертя слідів.

При вбитім найдено дещо готівки та вартісні перстені, з чого поліція робить заключення, що мотивом убийства не був рабунок. Родина вбитого не може догадатися ніякої причини вбийства. Він мав жінку, але з нею не жив.

БАРОН ПРІТВІЦ ҐАФРОН БУДЕ НІМЕЦЬКИМ АМБАСАДОРОМ У ВАШИНҐТОНІ.

БЕРЛІН, 1. падолиста. — З причини, що усі дотеперішні кандидати на німецького амбасадора у Вашинґтоні відмовилися приняти предкладане їм становище, виставлено кандидатуру барона Прітвіца Ґафрона. Барон Фрідріх Прітвіц Ґафрон занимає становище радника у німецькій амбасаді у Римі; служив він вже теж і у німецькій амбасаді у Вашинґтоні як аташе. Є він богатим чоловіком і походить зі старої аристократичної родини. Його кандидатурі на амбасадора противляться однак німецькі націоналісти через те, що Прітвіц був основателем клюбу званого „Клюб Девятого Падолиста", який основано по революції у 1918 році.

З причини їх опозиції висувають тепер кандидатуру д-ра Дикгофа, радника німецької амбасади у Лондоні, на амбасадора для Злучених Держав.

ГРОБНИЦЯ ТУТЕНКҐАМОНА.

У Каїрі почали археольоґи знову копати в гробниці славного єгипетського володаря, який стільки літ після своєї смерти забрав стільки жертв, обороняючи тайни свого гробу. Завідуючий розкопками Говард Картер, наслідник Керневорна, виїхав у Люксор. Він заявив, що ще цієї зими будуть досліджені всі предмети найдені до цього часу в цьому гробі. Тепер відчинять 4-у кімнату, де ще не стояла ні одна нога Европейця. Члени експедиції переконані, що істнує ще одна таємна саля; в одній стіні відкрили вузький коридор, що мабуть веде до нової гробниці. Раніще як до кінця листопада дослідувачі туди не дістануться.

ВЕСЕЛИЙ ЗАКАЗ.

Британська адміністраційна влада видала драконський заказ, але веселий. Бюровим машиністкам не вільно підчас праці пудруватись. Сталося се через те, що практичні Анґлійці обрахували, що кожда пишуча дама пересуває пересічно чотири рази на годину пудровим пухом по обличчі. Коли рахувати на кожний такий сеанс прикрашування себе — дві хвилини, тоді денно виходить одна втрачена година з годин праці. Машиністки підчинились цьому заказові негайно, але імовірно мусять у хаті перед бюром накладати на себе грубий шар пудру.

ДО ЧОГО ДОВОДИТЬ РЕЛІҐІЙНИЙ ФАНАТИЗМ.

У Перемишлі, в хаті жидівського столярського челядника Вінніка лишили в пятницю вечером 7. жовтня самого 5-літнього синка. Підчас неприсутности матері хлопець виліз на стіл, де горіли шабасові свічки і його одіж загорілась. Дарма, що власниця мешкання бачила, як дитина горить, вона не перервала своєї молитви, щоби не нарушити приписів жидівської релігії. Дитина згоріла на її очах.

СОВІТСЬКИЙ СОЮЗ ЗАКУПОВУЄ ОЛОВО.

ЛОНДОН, 1. падолиста. — За послідні два тижні закупили репрезентанти совітського правительства великі скількости олова в Анґлії й Німеччині (около 7000 тон).

ГРЕЦЬКІ КОМУНІСТИ ВІДРІКАЮТЬСЯ ҐУСІОСА.

АТЕНИ, 1. падолиста. — Комуністична грецька партія видала офіціяльну заяву, у якій каже, що не має нічого спільного з атентатом на президента республики. Ґусіос не був ніколи членом комуністичної партії.

ЛІТЕРАТУРНИЙ КУТОК.

Бельґія відсвяткувала день переносин на рідну землю останків свого найбільшого поета Еміля Верхарна. Його поховали в родиннім місці в Сен-Аменд, при участи представників уряду, короля та королевої. Міністер Гюісманс промовляв на могилі по фляманськи. Верхарн висловив бажання спочити в рідній землі над берегами Шельди, зовсім так само як Шевченко, у строфі, що сильно нагадує Шевченківський заповіт. Верхарн помер 26. листопада 1916 р. в Руен, коли Бельґія була ще зайнята. Його тіло перевезли тоді в Париж. Була пропозиція поховати його в Пантеоні, але Бельґійці воліли мати його в себе й домовину Верхарна перевезли серед военного гомону до Адінкерки. Після підписання миру її перенесли до фляманського містечка Вульверінґен, де вона спочивала до цього часу. Дивне, що хоча Верхарн писав французькою мовою, а його поезія має сильну закраску соціялістичного світогляду, всі кляси бельґійського населення шанують його як „свого": Валльони й Фляманці, соціялісти й католики, багаті та бідні. Останні слова Верхарна, який згинув у нещасливім випадку під колесами поїзду, були: „мій рідний край". Верхарн писав фр. мовою, бо нею говорив змалку в хаті й вчився в школах у Брюселі. Батько хотів зробити з нього адвоката, але він більш цікавився політичними подіями та літературою. У р. 1891 він оженився з бельґійською маляркою Массен. Жив спершу у Брюселі, пізніще біля Парижа.

КОЛЬОНІЯ ГОЛИХ ЛЮДЕЙ.

НІЦЦА, 30. жовтня. — У французькій Ревієрі відкрито кольонію голих людей. Кольонія находиться у високих горах і зоветься „Кольонією Заратустри". У ній живе около 60 людей. Усі мешканці кольонії не носять ніякої одежі.

Головою сеї кольонії є німецький лікар, Ґольдберґ, що називає себе анархістом. Недавно, на запросини дра Ґольдберґа відвідали його кольонію чужосторонні кореспонденти. Коли до кольонії прибувають чужі особи, діти кольоністів счиняють крик і тим повідомляють кольоністів про прибуття чужих людей, а вони тоді одягаються.

ПАРТІЯ ВІТОСА РОЗПАДАЄТЬСЯ.

ВАРШАВА, 27. жовтня. — Польські часописи пишуть, що партія „війта з Вержхославіц" і бувшого польського премієра „без краватки", Вітоса, поволи розпадається. Недавно виступило з його партії 20 людових послів і сенатор Бойко й виступаючи заявили, що підпирають політику маршала Пілсудського.

Вітосови закидують продажність і збогачення нечистими „зделками". Вітос, мимо своєї приналежности до людової партії, звісний є як завзятий україножер і покровитель галицьких хлібоїдів і инших хрунів.

НАСЛІДНИК ЛЯНДРІ.

Перед судом присяжних у Нансі у Франції станув 28-літний механік Жан Верманд, підозрілий у вбивстві своєї жінки та инших молодих жінок, які мав палити у печі. Два роки тому він оженився з 20-літньою дівчиною Селюбі, але хутко почав з нею погано жити та зраджувати її. Одного дня щезла з Нансі одна знайома Верманда, що була дуже заздрісна за його жінку. Згодом щезла 19-літня дівчина зайнята в тій самій друкарні, що й Верманд і ніхто не міг найти її слідів. Цього-ж року щезла і жінка Верманда, а коли знайомі питали його про неї, він відповів, що вона виїхала до своїх родичів. Коли зявились її родичі, він пояснив, що вона втікла з якимсь любком. Верманд заявив одного дня, що виїзджає до Індохини і прохав звільнити його зі служби. Верманд утік із жінкою одного інжиніра. Кілька днів пізніще один робітник найшов у печі від центрального огрівання жіночі шпильки, ґузики, золоті зуби та людські кости. Верманда зловили в Парижі, коли він приготовлявся до утечі. Під напором доказів він признався, що вадушив свою жінку у сварці, але перечить, що спалив її та инші.

ЖЕРТВА ЦЕЛІБАТУ.

Як звісно, перемиський епископ Й. Коциловський впроваджує силою чужий українському народови целібат або безженство священиків. Недавно стрілив до себе з револьвера у Перемишлі, в будинку духовної семинарії невисвячений питомець П. Дримала, у розпуці, що мусить висвячуватись у целібаті всупереч своїм пересвідченням і почуванням. Таку звістку принесла львівська „Ґаз. Поранна", додаючи, що в духовній семинарії силкувались цей випадок затаїти.

ОХОРОНА БУЗЬКІВ.

БРУСЕЛЯ, 31. жовтня. — Міністерство рільництва видало розпорядок, силою якого бузьки у Бельґії будуть находитися під „суспільною охороною". Відтепер не вільно буде полювати на них, ловити їх у сильця й держати у клітках. Декрет видано в ціли зроблення спроби зробити з бузьків домових птахів.

ПОБІДА АНҐЛІЙСЬКОЇ РОБІТНИЧОЇ ПАРТІЇ ПРИ МУНІЦИПАЛЬНИХ ВИБОРАХ

ВОНА ЗДОБУЛА 100 НОВИХ МІСЦЬ У МУНІЦИПАЛЬНИХ РАДАХ.

ЛОНДОН, 2. падолиста. — При вчерашніх муніципальних виборах здобула робітничо-соціялістична партія сто нових місць. У попередних виборах здобула вона 146 місць, так, що тепер має разом 358 місць у муніципальних радах. Консервативисти мають однак все таки значну більшість у тих радах, бо консервативних радних є у них 865, ліберальних 164 а незалежних і несоціялістів 125. Вислідом виборів тішаться незвичайно робітничі провідники, бо бачать, що вплив консервативістів падає й що таке саме може їх стрінути при наближаючихся виборах до анґлійського парляменту. Замітною однак річчю є, що в окрузі Ґлеско, де радикальні впливи є дуже сильні, при теперішних виборах стратила робітнича партія 5 місць. У Донді в Шотляндії не здобула робітнича партія ніяких нових місць. Також і комуністи не здобули нічо у Ґлескові й Донді.

БРАТІЯНУ ГОДИВСЯ НА КОАЛІЦІЙНИЙ КАБІНЕТ З ОПОЗИЦІЄЮ.

СЕЛЯНСЬКА ПАРТІЯ ВІДКИНУЛА КОМПРОМІС І ДОМАГАЄТЬСЯ НОВИХ ВИБОРІВ.

ВІДЕНЬ, 2. падолиста. — Щоби успокоїти заворушення серед румунських селян, що бажають бачити принца Карла королем, годився вже Братіяну на утворення коаліційного кабінету й віддання кількох міністерських тек Селянській Партії. Одначе Маню, провідник Народно-Селянської Партії й бувший премієр Авереску відкинули компроміс і повідомили премієра Братіяну, що вони домагаються нових виборів.

Саме тепер розпочався процес проти Манойлеску, якого арештовано за перевіз листів Карла до провідників румунських партій і обжалувано о зраду. Ціла Румунія з нетерпеливістю очікує вислідів сього процесу. Манойлеску каже, що він не є зрадником з тої причини, що перевозив листи Карла між иншими й до королевої вдови, Марії. Вчерашнє засідання румунського парляменту закінчилося метушнею.

КАРА СМЕРТИ ПОЛИШАЄТЬСЯ У НІМЕЧЧИНІ.

ПАРЛЯМЕНТАРНИЙ КОМІТЕТ ПРИНЯВ НОВИЙ КАРНИЙ КОДЕКС.

БЕРЛІН, 2. падолиста. — Смертна кара полишається надальше у новім німецькім карнім кодексі, який саме тепер опрацьовує правничий комітет німецького парляменту. При голосованню, чи задержати смертну кару, чи її знести, 17 членів комітету заявилося за задержанням, а лише 11 за знесенням.

Комуністи й соціялісти голосували за знесенням смертної кари, а правительственні партії й демократи голосували за її задержанням.

БОРОДІНОВА У МОСКВІ.

ПРИБУЛА ТУТ З ВЛАДИВОСТОКА, ВИДІСТАВШИСЬ З РУК ЧАН-ЦО-ЛІНА.

МОСКВА, 2. падолиста. — Прибула тут з Владивостока мадам Бородінова, жінка бувшого дорадника правительства у Ганков. Мадам Бородінова, яку арештовано у марті с. р., видісталась з вязниці у Пекіні у липні, с. р., коли большевикам вдалося перекупити суддю, що звільнив її з вязниці та рівночасно сам утік з Пекіну. Диктатор північного Китаю, Чан-Цо-Лін, приказав її знова арештувати, однак по ній пропав увесь слід, аж доки не опинилась на території Совітського Союза.

У ТОКІЮ ПЕРШИЙ РАЗ ГОЛОСУВАЛИ НЕПИСЬМЕННІ.

ПОПРАВКА ВИБОРЧОГО ЗАКОНА УМОЖЛИВИЛА ГОЛОСУВАННЯ ТИСЯЧАМ, ЩО НЕ УМІЮТЬ НІ ЧИТАТИ, НІ ПИСАТИ.

ТОКІО, 2. падолиста. — При виборах до префектур голосували у Японії перший раз тисячі неписьменних. Сталося се на підставі поправки виборчого закона, дозволяючої голосувати тим, що не уміють ні читати, ні писати.

У префектурі Ніґата, оден старий неписьменний фармер хотів голосувати на фармерсько-робітничу лісту. Його дідич, образований чоловік, ошукав його й поучив його, як має голосувати, однак не на робітничо-фармерського, але панського кандидата.

Фармер, довідавшись, що його ошукали й що він не віддав голосу на фармерсько-робітничу лісту, так взяв собі се до серця, що повісився.

ПІЛСУДСЬКИЙ БУДЕ КАНДИДУВАТИ НА ПОСЛА.

ВИСТУПИТЬ ЯК КАНДИДАТ ПРАВИТЕЛЬСТВЕННОЇ ПАРТІЇ.

ВАРШАВА, 2. падолиста. — Маршал Пілсудський думає кандидувати на посла при надходячих виборах до сойму. Він виставить свою кандидатуру як кандидат правительственної партії. Досі тримався Пілсудський здалека від усякої політики. Перед війною належав він до соціялістичної партії. Сподіються, що при виборах його партія вийде переможницею.

Консервативисти, монархісти і аграрні партії злучилися разом, щоби вибрати більше число послів.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДОКАЗ ДОВІРЯ

$7.010 зібрало Обеднання на протязі місяця жовтня на допомогу Рідному Краеви. З того понад $4000 прислано з нагоди Четвертого Конґресу Обеднання. Богато громад писало: „Не висилаємо делеґата на Конґрес, бо великий кошт, зате пересилаємо привіт в долярах, які зашліть до краю".

В звичайний час треба ждати пів року, щоби призбирати ту суму, яку одержало Обеднання тепер в однім місяцю. Знаменний це факт, бо він виразом того, що в нашім громадянстві зровий розум бере верх, що чесна і хосенна праця може всегда числити на признання. І хоч у нас ще ціле стадо диких степових коней, що бушують собі по ріжних редакціях, організаціях, товариствах і т. п. та стараються деморалізувати наш нарід несовісними наклепами, зверненими проти Обеднання, нарід наш в своїм благороднім нутрі далекий від того. Він вміє оцінити хосенну працю і коли чого не розуміє, то інстинктом своїм відчуває, хто прав. Тому можуть собі далі іржати наші степові коні, бо з їх іржання стільки пожитку що з іржання диких коней в степу. А ми будемо йти далі своїм шляхом праці і організації наших сил.

Ми свідомі того, що надіслані до Обеднання гроші це ще не все. Одного місяця збірка така, а другого — може бути втрое менша. Але жертви вислані з приводу Конґресу та в часі, коли тут з ріжних боків паралізують навіть допомогову акцію Обеднання, треба таки вважати доказом великого довіря загалу до Обеднання. А того довіря саме так дуже потреба. Бо без него не буде могло Обеднання виконати тих завдань, які вложив на него Четвертий Конґрес.

На взаїмнім довірю побудована спроба реорганізації Рідної Школи в Америці. Взялося до цеї важної справи Обеднання, а Конґрес покликав до життя спеціяльну Управу Рідної Школи. Як все, так і тепер знайдуться в нас певно такі особи, що будуть виступати навіть проти реорганізації нашої школи. Будуть такі, що тут сиділи через десятки літ і буквально нічого для тої школи не зробили, а які тепер нараз зробляться великими приятелями школи, зацікавляться нею і будуть „бунтувати" проти тих, що взялися безкорисно, з чисто патріотичного обовязку ратувати це, що другі нездари занедбали. Будуть підносити, що це школа „безбожна", що вона хоче позбавити дотеперішних дяковчителів хліба і т. п. Таких безсовісних людей не забракне. Здавало собі справу з того всього і Обеднання, а коли мимо цего взялося до реорганізації школи і до других важних справ, то зробило це тільки тому, що чує, що має за собою кращу частину нашого свідомого громадянства, того самого, що так гарно привитало жертвами Четвертий Конґрес Обеднання.

ПЕРЕД УКРАЇНСЬКИМ ПАРЛЯМЕНТОМ В АМЕРИЦІ

(Зі звіту рек. секретаря Обеднання д-ра Л. Мишуги, який виголошено на Четвертім Конгресі Обеднання дня 26. жовтня 1927 р. в Филаделфії, Па.).

(Докінчення).

„ДЕМОКРАТИЧНА ЗАРАЗА".

І тут розпаношилося те, що Липинський називає „демократичною заразою". І тут маємо до діла з такими ознаками зарази як „хамство", жадність, спекулянство, політичний анархізм, всякє „покутне отаманство", злоба, брехливість, інтриганство, бажання політичної помсти, карієризм, гадюче лукавство і зрадництво, заподіювання перед сильними і перед юрбою". Але чи все те не є тим, проти чого боролося весь час Обеднанне? І чи якраз Обеднанне не завело перший раз в Америці певний авторітет і силу, перед якими ломиться та зараза і чи якраз ті, що ширили гетьманську ідеольоґію, не поширювали тут саме ту „демократичну заразу", яку тепер цілком добре можна назвати „монархістичною", коли ходить о наші відносини? Чи тут не були ми свідками „будування своєї каріери на очернюванню ближніх"? Виходить, що замало стати гетьманцем, щоби позбутися демократичної зарази, бо в неї попадається дуже часто в ще гіршу — монархістичну. І коли Обеднанне не упорядкиться ще як слід тут в Америці з тими степовими дикими конями, яких тут не бракує, то це якраз вина гетьманських провідників, які, будучи позбавленими всякого політичного такту, нищили нашу з трудом побудовану інституцію, послугуючися при тім ще й церковною організацією. Гетьманська пропаганда вдарила цілою силою саме в найбільш спокійний національний елемент, який почав якраз групуватися й організуватися. Рівно тому три роки взад прибули до пас з Шикаго гетьманські лідери на Третий конгрес Обеднання і цілком несподівано заявили нам рано, на передодні Конгресу, що або Обеднанне прийме гетьманську плятформу, або Конґрес буде розбитий. З трудом вдалося тоді втихомирити авантуристів, та не вдалося опанувати їх пристрастей, коли вони відіхали з Конгресу.

ВІРА В ДЕМОКРАТІЮ І НАШІ ВЛАСНІ СИЛИ.

Та все те вже за нами, як за нами вже й та боротьба, яку треба було звести націоналістичному таборови з большевизмом, що пхав нас і пхає ще й досі в лабети червоної Москви. З ліва мали ми отже фатаморгану в виді „влади робітників і селян" і Союз Совітських Соціялістичних Республик, а Радянською Україною як кольонією Москви, а з права Трудову Монархію з помосковленими і спольщеними дідичами в роді Залеских як „державно-творчим" елементом. І з тими двома програмами і орієнтаціями на чужі сили, а саме з одного боку на міжнародне (розумій: московське) робітництво, а з другого на помосковлених і спольщених дідичів, ми вже, славити Бога, покінчили. Наша націоналістична програма показалась найбільш живою і тут за морем. Під синьо-жовтим прапором гуртуються і тут всі творчі наші сили, а звіздистий прапор американський вчить нас наглядно, що віра в демократію не хаос і не пустий звук, а ідея, яка навіть попри всі хиби теперішної демократії може довести український нарід до сили і могучости і державної незалежности, як довела й нарід американський. І коли ми ще не є державно-творчим елементом, то ми вчимося ним бути. Ми вчимося побіджати всі труднощі в тій вірі, що та наука навчить нас побіджати й наших національних ворогів, згідно зі словами нашого великого вчителя Івана Франка: „Нині вчися побіджати, завтра певно побідиш".

А хто хоче знати, яка наша ціль — то ми заявляємо, що ми не хочемо виховати, бо ми заслабі до цего, а хочемо тільки допомогти такому національному вихованню, щоби на Україні зродився

НОВИЙ ТИП ЛЮДИНИ.

А щоби всі знали, як цей тип нового Українця має виглядати, буду старатися змалювати його в отсім оповіданню:

Одного дня, коли тріскала на Дніпрі крига, а мости були зірвані, показався Київлянам на другім боці Дніпра чудний привид.

Ото українська держава, якої ми від сотох літ не бачили, а яку ми, перемінили в ангела з туги за нею, станула над водою і простягнула до нас свої материнські руки та просила: Діти мої рідні, перенесіть мене на другий бік Дніпра, хай ввійду в Київ — серце України.

А нарід український, побачивши свою рідну маму на другім березі, почав з радости кричати і захотів чимскорше мати маму біля себе. Та виявилося, що не було нікого, хтоб вмів пливати, а мости були зірвані. Розпука огорнула нарід і кождий по своїому взявся ратувати нашу рідну маму. Одні кидалися у воду і тонули, рдугі йшли, занурившися по шию, а не знайшовши дна під ногами, вертали з дороги. Інші хотіли будувати понтони і післали до чужих країв за інжинерами, а ще інші почали бити своїх провідників, бо казали, що це було їхнім обовязком навчити їх пливати. І коли ми так журилися, плакали і жерлися між собою, привид української держави зник. І великий обгорнув смуток українську землю. І був жаль великий за погибшими, а ще більший по втраченій вітчині. Старі наші люде, що довги жили і багато витерпіли, потішали народ, по свому такими словами: Майте надію, бо той ангел ще раз вам покажеться. Вірте тільки в Бога і майте добрі очі та все глядіть на другий беріг, а навіть крикніть зі всеї сили: „Покажися!" — а може вітчина вас таки почує. Але був один чоловік, що не кричав, а навпаки, картав і ганьбив тих, які вірили в ті безсильні крики. Самже кождого ранка, роздягнувшися до нага, кидався до води і боровся з холодними і бистрими филями Дніпра. І боровся так довго, доки не почали розростатися йому груди, а віддих не став сильніщим та доки не допровадив до цего, що цілими годинами міг оставати не тільки на воді, але й під водою.

Дивилися на це люде тай говорили: От дурак. Ходить під водою, а риб не ловить. Певно за перлами шукає і не знає, що перли в Чорнім морю, а не в Дніпрі.

Та якось одного дня почувся голос зпід землі: Я, ваша вітчина, знова до вас приходжу. Збігся нарід над Дніпром, почав попадати з радости в шал, але як до вечора не побачив вітчини, почав шепотіти, що це був тільки вітер і злуда.

Та той чоловік, що навчився бути вже і під водою, почувши голос вітчини, почав за ним слідити і кинувся плисти за тим ангелом, що видавав ті звуки.

А Київляне, побачивши це, зійшлися знова на березі Дніпра та ждали на ту хвилю, коли покажеться їм дорога вітчина. Вже мали готовий міст на Дніпрі, мали готові програми що до цего, які будуть заводити порядки в своїй державі, були вже лозунги, кандидати на президентів і міністрів — тільки держави ще не було.

І ось вона покавалася. Вийшла до Київлян з глибин Дніпра, прибираючи стать ясного ангела, який ніс на руках тіло погибшого рибалки. Вийшла на беріг, а з її дорогих уст поплили ось такі слова:

Діти мої рідні! Він не вмер, а тільки спить. Він тільки зімлів з болю, коли дігнав мене під водою, глянув мені в очі, діткнувся мене та побачив, що він сам один і не в силі мене витягнути зпід води.

Але ото через любов, сильну волю, геройство і посвяту тої одної людини, яка віднайшла шлях, по якім я вийшла, я, Соборна Самостійна Українська Держава — ваша досі поневолена і закута ненька, стала вільною і від нині жити буду між вами на віки.

Допомогти вихованню оттого рибалки, оттого нового типу Українця — це головна ціль і завдане Обеднання.

Степан Мусійчук.

НА МОГИЛАХ У НОЧІ.

Над галицькою землею
Осінь крила розпустила,
Побоєвища недавні
Сумна нічка обіймила.

Тільки де-де по долині
Річка в берег бєсь тихенько,
Засхле листє на калині
Затріпочесь жалібненько.

І десь глухо на дзвіниці
Дзвін застогне, обізветься,
А гень крадьком по цвинтарі
Хтось мигоче, хтось крадеться.

Хтож се тишу сю осінну
Ніччю пізно пробуджає?
Хто-ж при свічці попід верби
На цвинтар іде, скрадаєсь?

Се дівчатка на могили
Йдуть віночки ізложити,
Батьки, матері старенькі
За синами йдуть молитись.

Без попа, дяка й кадила
Тихо ніччю мольби слали,
За ті душі борців славних,
Що тут голови поклали.

В опівночі молилися,
Щоб не чули вороженьки,
Щоб не знали де борці сплять,
Наші борці молоденькі.

Щоб не рили ті могили
І не кпили з дітей слави,
Що за Волю України —
Тут життя своє поклали.

Щоб не знали Ляхи люті,
Де герої спочивають
І де славнії потомки
Пімсту люту присягають.

Шикаго, 24. жовтня 1927.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ХТО ПІДРИВАЄ ВІРУ?

В „Католицькім Проводі" з дня 15-го вересня ц. р. на стороні 7-мій, колюмна 5-та, написано таке: „Кожда влада походить від Бога, навіть найгірша. Така влада як большевицька се допуст Божий і кара за гріхи. Та страшна кара влада на народі навіжені большевизмом за грішні думки їх провідної верстви, за безбожність їх інтеліґенції".

Прочитавши це, почав я над тим роздумувати й порівнювати це з наукою, що її вчить катехизм. В катехизмі стоїть, що Бог є „наймилосердніший, найсправедливіший".

Коли Бог зсилає владу народам, як каже „Катол. Провід" і то лиху, як влада большевицька, то чому нарід має за це терпіти? Та "Католицький Провід" каже, що то „кара за гріхи" і додає „за грішні думки їх (себто народу) провідної верстви, або за безбожність їх інтеліґенції". Як це погодити з наукою про Божу справедливість? Як можна карати міліони людей за якісь грішні думки одиниць?

Що сказалиби ми за батька, який впустивби в дім своїх дітей зараженого чоловіка, знаючи згори, що той чоловік нанесе тим дітям страшної хороби, з якої годі буде їх вилічити. І колиб цей батько скарав потім своїх дітей за це, що воно заражені. Чи була би це батьківська любов і справедливість?

Подібним батьком являється нам після „Католицького Проводу" Всемогучий Бог. Чи така наука не підриває самої віри?

Йосиф Буката,
Перт Амбой, Н. Дж.
Перт Амбой, Н. Дж.

ІМІҐРАЦІЯ ЗІ СТАРОГО КРАЮ ДО АМЕРИКИ.

Як відомо, іміґрація до Злучених Держав з Европи від кількох літ значно обмежена. Особливо дуже обмежена із Середної та Східної Европи. Тимсамим обмежена вона з України, зокрема з Галичини.

Тож в останніх роках так мало прибуло до Америки українських іміґрантів.

Одначе і при цьому обмеженню, яке приписує американський іміґраційний закон, Українці з Галичини, Волині, Полісся і Холмщини можуть в далеко більшому числі приїздити до Злучених Держав ніж це було досі. Цей закон застерігає у квоті, яку признано Польщі, 50% для іміґрантів хліборобів. В законі сказано, що до Злучених Держав можуть приїхати в обсягу половини приписаної квоти: хлібороби (фармери) і хліборобські робітники, огородники, пасічники і лісові робітники.

Українці повинні подбати і як слід використати цю постанову закона, бо і в рамцях цього обмеження може до Америки прибути що року бодай по кілька тисяч українських іміґрантів. Це була би полекша для старого краю, бо там не тисячі, але сотки тисяч безземельних, безробітних і голодних, котрі на новій землі можуть добитись кращого життя.

До Злучених Держав виїхало з Польщі в 1926 р. 8,249 осіб — а властиво около 10.000. Квота для Польщі виносить річно від 1-го липня до 30-го червня 5982 осіб. Надвишку становлять ці еміґранти, які не належали до квоти, а саме: жінки й діти (до 18 літ) американських горожан.

Американський консулят у Варшаві видав в цьому році візи в квоті слідуючим категоріям осіб:

1) Дітям від 18 до 21 літ і родичам американських горожан, для яких вони вистаралися в Департаменті Праці в Вашинґтоні дозвіл на видачу візи через американський консулят у Варшаві. Таких віз може видати консулят річно 1445 для цілої Польщі.

2) Таке саме число віз річно а саме 1445 має право видати консулят для висквалiфікованих рільників, їх жінок і дітей до 16 літ.

Ці дві категорії належать до т. зв. упривілійованих в квоті.

Консулят у Варшаві має право видати около 2890 віз для тих еміґрантів, незалежно до кого вони їдуть, які мали карти вступу на візу в 1923 і 1924 року.

Василь Загаєвич, Ню Йорк.

ДІДЧА КРИНИЦЯ.

(Леґенда).

Прийшлося мені раз їхати степом на Київщині. Фірман, старенький селянин, був чоловіком балакучим і цілу дорогу оповідав мені про ріжні страхи, про „хиптиків", вовкулаків, упирів і т. и. Вже починало вечоріти, як ми наближилися до закиданої камінням криниці. Мій фірман став підганяти батогом коні, а сам здійняв шапку й почав хреститися, з страхом поглядаючи в сторону криниці.

Коли ми віділхали дальше, я спитав старого о причину його страху.

Та як його страшно не стане, відповів фірман, коли ми проїзджали попри дідчу криницю, а тут ще й смеркати почина.

А для чогож вона зветься дідчою? — запитав я.

Отож фірман оповів мені цікаву історію. Давно то було, паночку, почав фірман, ще тоді, як на цих степах козаки розїзджали. Жила була собі в однім селі удова й мала одним одну донечку, а таку гарну, що другої у світі не було. Засватав її козацький сотник, також молодець, хоч, як то кажуть, води з него напийся. Мали вже й на рушник стати, та несподівано зявилася татарська орда й сотник вирушив з козаками в похід і в битві зложив свою голову.

Дівчина, довідавшись про смерть судженого, гірко плакала, сумувала й не могла заспокоїтися. Скористав з сего Антипко, хрест святий най буде при нас у вечірню пору, й почав іскушати її. Вийде дівчина в садок, а тут щось шепче її: По що жити, повішся. Перехреститься дівчина, молитву Ісусови промовить і лукавий щезне. А за яку годину знова приступить. Довго так велась боротьба. Намігся лукавий чисту, невинну дівочу душу згубити. Ото вийшла раз дівчина в степ і сіла біля цеї криниці. Зрадів Антипко й почав свої штуки, як повіяв сумом, так дівчині серце крається з туги. А тут неначе з землі виріс дід старезний і каже: не варт, доню, жити на світі; твій милий кличе тебе до себе, кинься в отсю криницю й конець буде туги, а криниця буде зватись дівочою, дівчата будуть пісню про тебе співати. Не бійся, оттак-о-о, раз, два і душа полетить до судженого, будете в парочці.

Затремтіла дівчина, бо зрозуміла, що то злий дух в образі діда зявився біля неї, і сама не знаючи для чого сказала: Гаразд; ви, дідусю, вже старі, життя для вас не цікаве, киньтесь ви перше, а тоді я за вами.

Добре, каже дід, та з сим словом скок в криницю, але задержався так, що лишень голову видно і каже: Я зараз піду на дно, а ти довго не розважай, лишень гляди, здійми хрест з шиї.

Бачите, паночку, часом і дідча порада на добро християнинови вийде. Дівчина в одну мить здійняла з шиї хрест, перехрестила діда і опустила хрест на його голову. Дід скрикнув, застогнав, іскри посипалися з него й наче камінь пішов на дно, а його прикрив св. хрест, аж до останнього судного дня. З тої пори дівчина перестала сумувати і злі думки покинули її, а криницю люди закидали камінням і назвали дідчою.

Дмитро Тягнигоре.

Вона.

Якось перед вечером сидів я біля відчиненого вікна і слухав співу пташок, бо се було весною. Нараз зявилася вона, молода, рожева, красна, весела. Я не годен словами описати її. Скажу коротко: Вона була красна як саме життя. Вона шепнула: ходи зі мною, я подарую тобі кілька хвилин забуття від усіх клопотів і журби, я пригорну тебе до себе, поцілую, розкажу. Ходи, любий зі мною. Чи міг я відмовитись? Правда? що не міг? Я пішов за нею, ми вийшли за місто на беріг великої ріки й там на камені, кругом котрого пишались барвисті квіти, я сів, а вона припала до мене й так ніжно, солодко почала шептати про краще, ідеальне, щасливе життя. А я в її горячих обіймах забув за усе, за усе, весь віддався її, а вона пестила мене як мати дитину, цілувала мене, так чарівно всміхалась, що здається весь вік просидівби з нею. Але ніщо не вічне під небом, тож і солодкі, повні чару хвилини минули й ми мусіли розстатись.

Ох, як мені тужно було за нею, як хотілось ще хоч раз віддатись в її обійми й забути на пару хвилин про непривітливе життя, але вона недобра, зчарувала й більше не прийшла. Виходив я до ріки, чекав на неї годинами, вона не приходила. І пощо чарувала, пощо обіймала, солодощами серце й думку напоїла?

Я знаю, що Вам, шановні читачі, хочеться знати, хто була та красна чарівниця. Коли я не скажу Вам, то будете незадоволені, бо цікаво се знати. Щож робити: коли оповів про стрічу, то мушу сказати, хто вона така.

Слухайтеж: То була молоденька, красна і веселенька рожева мрія. — Ага, мрія. А ви гадали собі, що то була дівчина. Правда?

О, якби то була дівчина, то вона булаб що дня виходила до мене, аж доки ми не спикрилибся одно другому. Ні, то була мрія. А про що вона шептала мені, цего вже не скажу. Не вільно про це говорити. Вибачте, що зацікавлюю Вас.

Дмитро Тягнигоре.

Лучше кривду терпіти, як кривду чинити.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Перша школа приєдналася до „Обєднання".

В Ню Йорку зорганізовано нову народну діточу школу, і вона приєдналася до „Обєднання". Школою заряджує комітет родичів, вибраний на загальних зборах родичів.

Наука провадиться в чотирох клясах. Рівночасно організується старшу клясу спеціяльно для українознавства з тих дітий, що вже скінчили українські діточі школи та з старших дітий, що викажуть потрібне знання.

До науки запрошено фахових учителів: М. Воробця, В. Кедровського, М. Мостенського та О. Стеткевича. Школа організує великий діточий хор та гурток для діточих аматорських вистав, які має розпочати в недовгому часі.

Наука в школі відбувається щоденно з 5. до 7. години вечером у помешканню під ч. 334—336 Іст 14 вул., де тепер провадиться запис нових учеників.

АСТОРІЯ, Л. АЙ.

Віче для потерпівших від повені.

Дня 16 жовтня відбулося в нас віче в справі помочі потерпівшим від повені нашим братам в краю.

Віче отворив предсідатель Української Громади гром. С. Кривень і представив присутним ціль віча.

Перша бесідниця п. Лисякова переповіла те велике горе, що стрінуло наших рідних в старім краю та подавала ріжні способи, якими можна звідси допомагати нашим братам в тім нещастю. Між иншим подавала плян зорганізовання українських відділів Червоного Хреста, при яких помочі можна би легко зібрати значніший суми.

о. Іванишин проговорив до серця присутних, бо слези котилися з лиць слухачів. Бесідник зазначив, що той має право звати себе братом, що ратує брата в біді і тепер є нагода показати своє братерство.

По тій промові відбулася збірка. Я зайшов на віче случайно як гість і дуже мене неприємно вразило, що було на так важнім та гарнім вічу всего 24 чоловіків і 12 жінок. Мені відповіли, що це громада маленька, а до того богато людей в той день працювало.

Але зате очам своїм не хотів я вірити, як побачив, як та горстка понада сипати жертвами. Як би був не бачив на власні очі, то був би не повірив, що вони дійсно зложили $309.

Така громада дійде ще високо, коли має таких ідейних і свідомих членів. І дай Боже, щоб дійшла. Це буде примір для других.

Гість.

ТРОЙ, Н. Й.

Перед виборами.

Як відомо нам, в перший вівторок по першім, то є 8-го падолиста с. р., припадають вибори до усіх тіл тутешних урядів. Ми, Українці, горожане Зл. Держав Америки, після демократичного устрою маємо змогу вибирати на відвічальні уряди людей, після власної вподоби і свобідної волі. Такий привілей в виборах ґарантує нам конституція цього прибраного нами могучого краю. Маючи таке вельми гарне право, ми, горожане Українці, в змозі використувати виборчу нагоду і віддати свої голоси в першій мірі на кандидатів українського походження, а де наш загал не має змоги ставити своїх, там повинні ми вибирати таких людей, котрі знані нам з їхнього ввічливого відношення до нас, Українців, а ще більше таких, які в наших справах засвідчили фактичними ділами в нашу користь. От на примір маю тут на увазі добродія Геррі Е. Клинтона, теперішнього майора міста Трой, Н. Й., котрий знова кандитує на цей сам уряд. Хтож з нас, тройських Українців, не памятає його приязного гостювання з нагоди виступу у нас Українського Хору Кошиця? Хоть ми запрошували й инших Американців на „бенкет", устроєний в честь наших славних співаків, то явився лиш мистер Клинтон, який в своїй мові поділяв з нами радість, що український нарід має таку чудову пісню та заявив виразно, що бувби радий, колиб Провидіння Боже було зродило його Українцем. І не лиш голословними симпатиями виявляв він свою приязнь до нас, а то й угощав усіх присутних гостинцем з власних коштів. Рівнож хто з нас позабув його шляхотне напруження в обороні церковного майна? Не поміг ані лоєр айриського біскупа з Албані, ані другий лоєр жидок. Мистер Клинтон як здібний і чесний оборонець покермував і переконав суддю так влучно, що був виданий вирок в користь громади, а узурпатори громадської праці вийшли з суду з довгими носами.

Коли як коли, а під теперішню пору, як наш нарід зводить завзяту боротьбу за свої права і власність, подібні Клинтонові оборонці здались нам усюди, де лиш проживає наш нарід. Це признасть усякий наш розумний чоловік.

Наша українська пословиця говорить: „Рука руку миє, тому й обі білі". Отже зовсім слушно буде піддержати нашими горожанськими голосами оборонця подібних Клинтонові кандидатів. Нехай ані оден голос наш не піде на злобу, або й на шкоду нашу, а противно, нехай буде відданий на наших приятельників і оборонців. Зокрема мистер Геррі Е. Клинтон заслугує на те, щоби всі голоси від українських горожан в Трою були віддані на його кандидатуру, як на заслуженого нам добродія і знова будучого майора міста Трой, Н. Й.

Тройський Українець і горож.

Мужича правда є колюча,
А панська на всі боки боки [гнуча.

І. Котляревський.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

МАГАНОЙ СИТІ, ПА.

Гр. кат. парохія жертвам повені.

Парохія у нас, хоч мала числом (заледви 60 родин), зібрала досить поважну суму на потерпівших від повені в Галичині. На заклик о. Склепковича пішли колектори по домах і зібрали **84 дол. і 55 ц.**

По 5 дол. зложили: Іван Качмарчик (ст.), о. С. Склепкович, Григ. Дудун; **по 3 дол.:** Мих. Рой, п-ні Дацко; **по 2 дол.:** Ів. Овад, Мик. Прихідний, Вас. Мазур, п-ні Сидорак, Вас. Крупа, Мих. Гинтош, Дм. Дацко, Ів. Курівчак, Анд. Мазур, Сем. Луговий, Мик. Башок; **по 1 дол.:** Вас. Мащак, Діон. Дудра, Ол. Бабінець, Пав. Окаль, п-ні Курівчак, Ів. Грицак, п-ні Крівка, Вас. Ґомба, Стеф. Будзар, Вас. Гентош, Матв. Кічула, Ґриг. Дудра, Мик. Радик, Мик. Пушкар, Матв. Гладь, Онис Качморчик, Яцко Гуменюк, Стеф. Дудун, Григ. Сидоряк, Дм. Гуменюк, Вас. Радик, Ст. Гуменюк, Мик. Луговий, Ів. Мостовюк, Мих. Бідусь, Ів. Онушканич, І. Лаврів, Мих. Прокоп, Мик. Непийвода, Ів. Годованець, Вас. Миронюк, Анна Бруць, Ст. Николяк; **по 50 ц.:** Йос. Рониц, Ст. Валенда, Мих. Бруцак, Вас. Самусь, Ів. Непийвода, Мих. Василишин, Анд. Ґавра, Пил. Семенюк, Теод. Кассіян, Ів. Землядух, Ів. Цапар, Дм. Гайдамака, Мих. Тихоневич, Ів. Качмарчик (мол.), Вас. Курівчак, п-ні Моґаш; **по 30 ц.:** Йос. Бобаль; **по 25 ц.:** Пав. Закревський.

Збіркою занялися: **Стефан Гуменюк, Михайло Гентош, Григорій Дудра, Михайло Василишин, Іван Непийвода.**

Всім жертводавцям щира подяка.

Гроші парохіяльним чеком відослано до „Обєднання".

о. Стефан Склепкович.

БОСТОН, МАСС.

Запорожська Січ шле підмогу потерпівшим від повені.

Товариство Запорожська Січ на своїх зборах ухвалило вислати до краю 50 долярів на потерпівших від повені в Галичині. Гроші вислано через „Обєднання".

С. Чопик, касієр.

ІСТОН, ПА.

Товариство, ім. Б. Хмельницького памятає за голодуючих земляків.

На мітинґу тов. ім. Богдана Хмельницького, відділ 137 У. Н. Союза, товариство і члени зложили для потерпівших від повені в Галичині $44.00.

Сю суму зложили слідуючі жертводавці: Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 137 У. Н. Союза, $25.00, Саґатий Ф. 5.00, Підгайний М. 2.00, Беднарський В. 1.00, Колодруб М. 1.00, Загоройко М. 1.00, Кульчицький Т. 1.00, Осцюк І. 1.00, Федорчак М. 1.00, Кручовий Д. 1.00, Савчук В. 1.00, Турчинський І. 1.00, Вересюк І. 50 ц., Загачевський З. 50 ц., Малішевський Ф. 50 ц., Рудавський І. 50 ц., Яворський Г. 50 ц., Стойкевич Я. 50 ц.

Разом $44.00.

Всім жертводавцям складаю в імени потерпівшим сердечну подяку.

Гроші передано делеґатом на Конґрес Обєднання, Филимоном Саґатим.

М. Підгайний.

РОМ, Н. Й.

Жертви на потерпівших від повені зложені на іменинах.

На іменинах п.п. Кравецьких не забуто про земляків у старім краю, що потерпіли від повені. Запрошені гості підчас веселої забави пригадали собі за старий край і зложили на гинучих з голоду й холоду земляків $10.00.

Збіркою занявся гр. І. Лаврук. Він згадав кількома словами про нужду й горе галицьких Українців, що не мають куска хліба, ні даху над головою й попросив гостей зложити на потерпівших, що хто зможе. Гості, зворушені кількома словами, сказаними гр. Лавруком, зложили на поратунок для потерпівших від повені $10.00.

На сю суму зложилися: Н. Іванців $5.00; по $1.00: І. Кравецький, А. Кюлековський, М. Павелко, І. Лаврук; по 50 цнт.: М. Кізлик, С. Славінський. — Разом $10.00.

Гроші вислано до Обєднання у Филаделфії.

І. Лаврук.

БРІДЖПОРТ, КОНН.

Жертви з церковного празнику на потерпівших від повені у старім краю.

Дня 16. жовтня с. р. святкували тутешні Українці, гр.-католики, храмовий празник св. Покрови. По Службі Божій зійшлися усі до церковної салі на гостину й забаву. До зібраних промовив тут громадянин Венґринович. У довшій промові представив він невідрадне положення наших земляків у старім краю, що потерпіли від страшної повені і візвав присутних гостей, щоби зложили свої лепти для тих нещасних земляків, що лишилися без хліба і даху над головою. По його промові наступила збірка. Занялися нею гр. Іван Глива і В. Венґринович. Разом зібрано $26.25. На сю суму зложилися слідуючі жертводавці: По 2 доляри дали: В. Венґринович і Теодор Красіцький; по 1 дол.: І. Глива, І. Шевчук, о. Волинець, Л. Бих, В. Кузів (ст.), В. Мушак, Н. Велигорський, С. Іващишин, М. Галькевич, Н. Никорчук, Д. Павлишин, Гр. Вальковський, М. Яківчук, пані Бих і Кушляк; по 50 цнт. зложили пані: Никорчук, Заводовська, Криж, Гушовська, Веньгрин, Мих. Мандрона, М. Підлуський, С. Бойко, С. Машевський, О. Кобрин; дрібними жертвами $1.25. — Разом зложено $26.25. Гроші вислано до Обєднання.

Іван Глива.

ФОРД СИТІ, ПА.

Дохід з балю призначено для потерпівших від повені.

Весь дохід з балю, який недавно уряджено у нас, рішено обернути на потерпівших від повені. Крім сього майже кожний з тутешних Українців зложив на сю ціль меншу або більшу лепту.

Збіркою занялися громадяне: Стефан Гнатів, Іван Луківський, Семен Говаль, Онуфрій Мищишин, Михайло Личак, Василь Хімка. Зібрано **$122.55.** Також в неділю, 9-го жовтня, була збірка у церкві, де зібрано $19.25. **Разом вислано до Обєднання $141.80.** Жертвували по $5.00: о. Гр. Кульчицький; по $2.00: Катерина Заблоцька, А. Медвідь, С. Баль; по $1.00: С. Гаваль, А. Сотник, І. Урсяк, М. Баран, Й. Опочинський, Й. Келяр, І. Іванішик (мл.), Іл. Вархоляк, Ф. Вархоляк, Л. Тартичний, С. Гнатів, А. Онуфрій, П. Тимчик, П. Грищик, С. Панчак, М. Зощак, М. Кухта, Я. Крістоф, М. Касюн, М. Вархоляк, Ф. Опалка, С. Оресик, Ів. Золотик, Ів. Вавранчак, Ю. Сухорський, П. Якель, Із. Опалка, М. Бек, О. Мищишин, П. Драгоз, М. Гоменда, Ф. Джуґан, В. Хімка, Іл. Бобак, Д. Сінявський, В. Галько, М. Драч, М. Теплий, Ц. Голізна, О. Шийка, С. Шанайда, Іл. Магдій, Й. Процишин, Ф. Діктаренко, В. Фолцін, А. Більський, С. Шибка, М. Мойта, М. Гнатів, М. Грищик, А. Козловський, Й. Теплий, Мих. Яблонський, А. Жидонік, Ів. Луківський, Ів. Касюк, Й. Войтович, М. Питель, Ів. Гуцуляк, М. Іванішик, М. Варада, Ів. Дробіт, М. Зошак, А. Данько, Ів. Вархол, Д. Вархол; по 75 цнт.: М. Волошанович, Гр. Котик; по 50 цнт.: Ф. Рудавський, М. Петрончак, А. Маховський, Ів. Драґан, Ів. Шафран, С. Барна, Анна Одрехівська, Гр. Волошанович (мол.), Гр. Волошанович (ст.), М. Оресик, Я. Михалишин, С. Серенча, М. Грицин, Елисавета Григочик, Ів. Марчишин. При касі зібрано $26.50; решта прийшла з дрібних датків. Від чужинців шторників зібрано на сю ціль $28.00. Вони складали свої датки радо і з вдоволенням. Возьмім собі тому примір з чужинців, що без примусу жертвують на народні справи. Таксамо стараймося й ми довершити доброго діла не криком а ділом.

Онуфрій Мищишин.

ПОДЯКА

Я нижче підписаний член 109 відділу У. Н. Союза, складаю сердечну подяку Головним Урядникам У. Н. Союза за уділення мені запомоги з „Запомогового фонду" в сумі 50 долярів, яка то запомога станула мені у великій пригоді у моїм старім віці.

Іван Фариняк,
член 109 від., Бентлівил, Па.

Я був сьогодні у лікаря і просив його, щоби мене вилічив з моєї хороби забудькуватости.

— Ну, і що-ж він тобі сказав?

— Сказав собі наперед заплатити.

СТРАХІТТЯ ВОЗДУШНОЇ ТРУБИ.

Перебуваючи припадково в околиці села Ляцьке Шляхоцьке підчас відомої бурі, постарався я зібрати деякі відомости від тамошніх селян.

Село Ляцьке Шляхоцьке, що лежить майже на границях чотирох галицьких повітів, а саме: станиславівського, товмацького, надвірнянського та богородчанського, навістила дня 30.8 ц. р. страшна воздушна труба.

Коло год. 5-тої попол. мешканці Ляцького почули серед зливної бурі якесь дивне клекотіння у воздусі, підчас чого стало нагло темно, мов у ночі. Вслід за тим клекотінням, яке зближалося з великою скорістю від сусідного села Ворона, перейшла краєм села, т. зв. „Воронівський Кут", воздушна труба, яка в протягу кількох (кажуть сімох) хвилин знищила до тла, в повнім значінню слова, коло 50 домів, зриваючи дахи, двері, вікна та хатню обстанову, як також дерева, плоти, словом, усе, що находилося на шляху тої непереможної сили.

На кладовищі не осталося ні одної деревини. Все викорчуване та поломане; вежу з каплиці зірвано цілком.

Слабші селянські хати будьто розвалені до тла, будь зрушені цілком з підвалин.

Коло 30-ти моргів старого дубового ліса викорчувала буря зовсім, розкидуючи дубами, котрих промір сягав 1 метра, мов трісками на всі боки.

З одного саду, в якому було поверх 100 гарно виплеканих овочевих дерев, не остало ні одного дерева.

Дивне тільки, що крім кількох побитих людей та вбитої одної дитини, випадків смерти не було.

Положення людей страшне, тим більше, що знищені люде не можуть собі взаїмно помогти, а робітника тяжко дістати ізза праці в полі, а зима йде...

Не можна одначе поминути факту, що зараз слідуючого дня прийшли Німці з сусідньої кольонії „Цітауфівки" з своїм війтом п. Екертом на чолі, а також люде з Марковець, які зовсім безплатно працювали кілька днів та помагали потерпівшим.

„Пластун-Розвідчик".

В школі.

Учителька: Що то є, що нас завсігди так добре удержує і робить нас кращими, ніж ми з природи є?

Учениця: Ґумові ґорсети.

Телефоністка.

Панно Ніно, тепер ви говорили телефонічно цілу годину; не забувайте, що за такі розмови мушу платити.

— Даруйте, пане директор, але це була урядова розмова, що відносилась до справ вашої фірми.

— Так? То добре. Але я вас попрошу, щоби ви до сторін, що звертаються урядово до нашої фірми, на будуче ніколи не говорили: „моє серденько".

В гостині.

Батько (численної родини до молодого чоловіка): Може позволите циґаро?

— Дякую, я не курю.

— Може чарочку вина?

— Дякую, я взагалі не пю алькоголю.

— То може зазнайомлю вас з моїми дочками?

— Дякую, я не думаю женитися.

ЯК ОРГАНІЗУЮТЬ ПОМІЧ ДЛЯ ПОТЕРПІВШИХ ВІД ПОВЕНИ.

Ню Гейвин, Конн. Дня 22. жовтня зійшлися представники товариств і парохії і рішили повести широку допомогову акцію в користь потерпівших від повені. Робота буде ведена в церкві, по товариствах, а навіть в школі між дітворою.

Товариство Співацьке „Бандурист" відограє в неділю 6-го падолиста в церковній галі при 127 Парк ст. о год. 7.30 вечером представлення „Душогубка" а весь дохід буде призначений на потерпівших від повені.

Комітет.

Ансонія, Конн. Центральний Комітет Несення помочі жертвам повені в Галичині постарався видістати від міських властей дозвіл на **ТЕҐ ДЕЙ, який відбудеться в Ансонії, Дерби і Шелтон в суботу, дня 5 падолиста 1927 р. „Ukrainian Tag Day"** призначений на збірку для потерпівших від страшної повені в Галичині.

Дня 5 листопада від години 7-ої рано до 8-ої вечером будуть ходити наші дівчата з пушками, на яких буде видніти напись:

„Help Ukrainian Flood Sufferers in Galicia".

В сей день підуть колєктори від дому до дому з листами за збіркою. Просимо кождого жертводавця вписати своє чесне імя. Всі жертви будуть оголошені в „Свободі", щоби була контроля.

Всі місцеві українські дівчата і жінки повинні посвятитися в той день для тої гарної цілі і ми віримо свято, що вони це зроблять.

Ті, що вписалися вже і ті, що хочуть вписатися, зволять ласкаво явитися **в пятницю, 4 листопада вечером в Либерти Голл, Ансонія, Конн.**, а там одержать всі потрібні інформації.

ЗА КОМІТЕТ: **Григорій Журав**, предс.; **Теодор Захаревич**, кас.; **Томко Хомкович і Володимир Владика**, секретарі.

ЖАРТИ.

Жмуток волосся.

Знаний циган, музика Дік Ґіуррі, подорожує під цю пору враз із цілою циганською громадою по Америці. Одна пані так перейнялася його музикою, що написала до него письмо з проханням, щоби він післав їй на памятку жмуток свого чорного волосся. Ґіуррі дійсно вислав їй на другий день жмуток волосся, перевязаний червоною крайкою. Ця молода жінка розповіла про це своїм товаришкам. З тієї пори Ґіуррі діставав що дня від ріжних жінок по кільканадцять листів, з проханням, післати їм жмуток свого волосся, яке вони бажають переховувати як яку святість в медаліонах. Циган не відмовив ні одній і кождій прислав добрий жмут волосся. Можна було думати, що Ґіуррі мусів у тій цілі обстригти собі всю голову, однак на велике здивування його волосся не потерпіло на тім цілковиті втрати. Показалося, що він посилав тим жінкам волосся свойого пудля, а не своє.

В театрі.

Пан Н. до свойого сусіда гімназійного професора, що сидить перед ним: „Перепрошую вас! Позвольте на хвилинку вийти".

Професор: „Не можна! Як позволю одному, то зараз всі схочуть вийти".

НА ВИПАДОК ВІЙНИ ПОЛЬЩА РОЗПОРЯДЖАЄ ЦІЛКОВИТО ПРИВАТНИМ МАЙНОМ ГРОМАДЯН.

Сензаційний декрет польського президента держави.

Останній денник законів польської републики (ч. 79) приніс декрет президента держави, яким очеркнено чинитьби громадян Польщі на випадок війни. Декрет постановляє безоглядно, що на випадок війни або в інтересі оборони держави, все приватне майно громадян ставиться до розпорядимости держави. Влада може тоді вивласнити або обмежити приватну власність, не звязуючися ніякими побічними оглядами. Річеві чинитьби в користь держави йдуть в тому випадку дуже далеко, бо передбачують на випадок потреби вивласнення промислових, торговельних, транспортових, складових, а навіть видавничих підприємств, які на бажання міністра переходять на час війни або „в інтересі оборони держави стверджених рішенням ради міністрів" примусово на службу потребам держави.

Плата за згадані чинитьби признана тільки в тім випадку, коли заняті підприємства чи поміщення зістали перебрані владою в часі, коли вони працювали; за реквірування бездільних підприємств чи поміщень не признано в декреті ніякої винагороди „за відшкодовання „за користування" державою.

Декрет передбачує рівночасно дуже високі кари за неповинування розпорядкам влади в часі державної небезпеки чи війни. Ті кари сягають аж до 10 років тяжкої тюрми, та суд може, крім тюрми, в кожнім випадку накласти на винних кару до 1 міліона зол.

Це розпорядження польського президента держави, яке починає обовязувати від 13-го жовтня ц. р., є новим кроком в напрямі основних перемін дотеперішнього законодавства, при чому на громадян накладено великі зобовязання, а закордонний капітал безперечно відстрашено від льокати капіталу в промислових підприємствах у Польщі.

Смерть не перебирає.

Скорі їдуни є скорими робітниками.

Один австрійський музика оповідає, що він мав вже одного разу впасти жертвою людожерів. В критичний хвилі почав він перед тими дикунами танцювати чарлстона, і це його вратувало, бо людожери під впливом цього танцю пустити його на волю. В цьому нема нічого дивного, бож звісна річ, що дикуни уникають божевільних.

(„Ель Пассо Таймс")

ПОШУКУВАННЯ.

Стела Джумак відійшла від мене 20. вересня 1927 з Френьком Джумаком. Вона забрала від мене $4,326.00. Френк не має половину великого пальця на лівій руці. Хто би знав, де вони знаходяться, зволить мене листовно повідомити на понизшу адресу. Винагорода за вишукання $50. 253-8

MICHAEL DZUMAK, 6 BESSIE PL., ROCHESTER, N. Y.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЄТЬСЯ дівчини або старшої жінки до легкої домашньої роботи при малій родині, з харчем і спанням. Платня після умови. Голоситись на адресу: 254-9
Dr. BLISS,
909 N. Franklin St., Philadelphia, Pa.

ДО ВИНАЙМУ
4 великі світлі кімнати під ч. 51 MORRIS ST.; газ, електрика; рент умірковaний. Голоситися до: 255-8
JANITOR,
51 Morris St., Jersey City, N. J.

ПОШУКУЮ Дмитра Кутанського, члена від. 147 У. Н. Союза з Алентавн, Па., в дуже важній справі. Він десь перебуває в околици Ehrenfield, Pa. Хто би знав про него, або він сам, прошу зголоситися до предсідателя відділу під ч. 633 Grand St., Allentown, Pa., Іван Заяць. 256-7

З ПРИЧИНИ виїзду до Европи по фамілійним справам, продається бізнес Порк і Делікатессен штор. Голоситись під ч. 256-82-4
949 EAST 167th ST., BRONX, N. Y.

ІНТЕЛІҐЕНТНА ЖЕНЩИНА
потрібна до заряду в домі священика, місце до обняття сейчас. По інформації прошу голоситись: 257-8
В. МАХНИК,
Box 41, Barnesboro, Pa.

ПЕТРО КІЗИМА.
Для вас є лист від вашої жени. Пишіть до адміністрації
СВОБОДИ
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Сю новинку проситься повторити всі укр. часописи тут і в Канаді. 257-9

НА ПРОДАЖ новий дім 5 кімнат і склеп до бизнесу, електрика, гез, вода і купальня. Лота 25x120, спільний драйввей. Продається за 6,000, готівкою $2,800. Дім на Oakland Ave., Sevaren, N. J. Голоситися до: 257-9
JOHN BLAHY
765 State St., Perth Amboy, N. J.
Tel.: Perth Amboy 2936.